

แนวปฏิบัติการให้ยาปฏิชีวนะก่อนการทำหัตถการทางทันตกรรม

การวินิจฉัยและการให้การรักษา

กลุ่มผู้ป่วยที่ “จำเป็น” ที่ต้องให้ยาปฏิชีวนะก่อนการทำหัตถการ

1. ผู้ป่วยที่ใส่ลิ้นหัวใจเทียม (Artificial heart valves)
2. ผู้ป่วยที่มีประวัติติดเชื้อที่เยื่อหุ้มหัวใจ (A history of previous infective endocarditis)
3. ผู้ป่วยที่ได้รับการเปลี่ยนถ่ายหัวใจและมีปัญหาที่ลิ้นหัวใจ (A cardiac transplant that develops a heart valve problem)
4. ผู้ป่วยที่เป็นโรคหัวใจตั้งแต่กำเนิดต่อไปนี้
 - 4.1 ผู้ป่วยโรคหัวใจตั้งแต่กำเนิดที่มีอาการเขียว (Cyanotic congenital heart disease) แต่ยังไม่ได้รับการผ่าตัดหรือยังอยู่ในขั้นตอนการรักษา (unrepaired or incompletely repaired) เช่น Transposition of the great arteries, Tetralogy of Fallot (TOF) รวมทั้งผู้ป่วยที่ทำผ่าตัดเชื่อมต่อหลอดเลือด (palliative shunts and conduits)
 - 4.2 ผู้ป่วยที่ได้รับการผ่าตัดหรือใส่สายสวนเพื่อแก้ไขความผิดปกติของหัวใจร่วมกับการใส่วัสดุเทียมหรืออุปกรณ์ที่หัวใจไม่เกิน 6 เดือนที่ผ่านมา
 - 4.3 ผู้ป่วยที่ได้รับการผ่าตัดแก้ไขความผิดปกติของหัวใจแล้วแต่ยังมีความพิการในบริเวณเดิมหรือบริเวณข้างเคียงของวัสดุเทียมหรืออุปกรณ์ที่ใช้

การทำหัตถการทางศัลยกรรมในผู้ป่วยเหล่านี้ควรให้

1. Dental Implant
2. Bone graft and bone substitution
3. Other implantable medical device
4. Patients with compromised immunity

กลุ่มผู้ป่วยที่ “ไม่จำเป็น” ที่ต้องให้ยาปฏิชีวนะก่อนการทำหัตถการ

1. Mitral valve prolapse ทุกชนิด
2. Rheumatic heart disease หรือ Rheumatic fever หรือ Kawasaki disease ที่ไม่มีปัญหาที่ลิ้นหัวใจ
3. Bicuspid valve disease
4. Calcified aortic stenosis
5. ผู้ป่วยโรคหัวใจตั้งแต่กำเนิดกำเนิด ventricular septal defect, atrial septal defect, hypertrophic cardiomyopathy, patent ductus arteriosus
6. ผู้ป่วยที่ตรวจพบเสียงฟู่ (murmur) แบบ physiologic หรือ functional
7. ผู้ป่วยที่ได้รับการผ่าตัดหรือใส่สายสวนเพื่อแก้ไขความผิดปกติของหัวใจร่วมกับการใส่วัสดุเทียมหรืออุปกรณ์ที่หัวใจแล้วไม่น้อยกว่า 6 เดือน
8. ผู้ป่วยโรคหลอดเลือดหัวใจ (Coronary artery disease) รวมทั้งผู้ป่วยที่เคยทำการรักษาด้วยการผ่าตัดตัดต่อเส้นเลือด (Coronary bypass graft surgery)
9. ผู้ป่วยที่ใส่เครื่องกระตุ้นหัวใจไฟฟ้า (Pacemakers or defibrillators)

ระยะเวลาให้ยาก่อนทำหัตถการ

รูปแบบยากิน : ได้รับยาก่อนทำหัตถการ อย่างน้อย 1 ชั่วโมง รูปแบบยาฉีด : ได้รับยาก่อนทำหัตถการ อย่างน้อย 30 นาที

ส่งยาผ่านระบบ HOSXPXE และ Print out แบบฟอร์มการสั่งใช้ยา Antibiotic ก่อนทำหัตถการ ส่งมายังหน่วยเภสัชกรรม

ผู้ป่วยนำแบบฟอร์มมายื่นรับยา

เจ้าหน้าที่คลินิกให้ผู้ป่วยทานยา/บริหารยาพร้อมสังเกตอาการหลังบริหารยา

Reference

1. คณะอนุกรรมการพัฒนายาและตำราหลักแห่งชาติ และคณะทำงานผู้เชี่ยวชาญแห่งชาติด้านการคัดเลือกยาสาขาทันตกรรม. คู่มือการใช้อย่างสมเหตุผลตามบัญชียาหลักแห่งชาติ ยาที่ใช้ในทางทันตกรรม. Thai National Formulary 2016 Drugs used in Dentistry. พิมพ์ครั้งที่ 1., 2560:75-76
2. American Academy of Pediatric Dentistry. Antibiotic prophylaxis for dental patients at risk for infection. The Reference Manual of Pediatric Dentistry. Chicago, Ill.: American Academy of Pediatric Dentistry; 2022:500-6.